

Managerjeva knjižnica

Glavni urednik

izr. prof. dr. Anita Trnavčević

Uredniški odbor

izr. prof. dr. Roberto Biloslavo

prof. dr. Štefan Bojnec

prof. dr. Slavko Dolinšek

doc. dr. Justina Erčulj

izr. prof. dr. Tonči A. Kuzmanić

prof. dr. Zvone Vodovnik

ISSN 1855-0886

Podjetništvo in znanje

Doris Gomezelj Omerzel

Management

Podjetništvo in znanje

Doris Gomezelj Omerzel

Strokovni recenzent · doc. dr. Helena Nemec Rudež

Izdala in založila · Univerza na Primorskem,

Fakulteta za management Koper,

Cankarjeva 5, 6104 Koper

Oblikovanje · Alen Ježovnik

Naklada · 500 izvodov

Oktober 2010

© 2010 Fakulteta za management Koper

CIP – Kataložni zapis o publikaciji

Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

001.101:005(075.8)

GOMEZELJ Omerzel, Doris

Podjetništvo in znanje / Doris Gomezelj Omerzel. –

Koper : Fakulteta za management, 2010. –

(Managarjeva knjižnica, ISSN 1855-0886)

ISBN 978-961-266-070-3

COBISS.SI-ID 251974400

Kazalo

- Seznam preglednic · 6
- Seznam slik · 7
- Predgovor · 9

- 1 Uvod · 11

- 2 Podjetništvo · 17
 - 2.1 Vloga podjetništva · 18
 - 2.2 Podjetništvo v Sloveniji · 23
 - 2.3 Podjetništvo je od nekdaj · 26
 - 2.4 Delitev podjetij po velikosti · 30
 - 2.5 Merjenje poslovne uspešnosti · 32

- 3 Znanje · 39
 - 3.1 Znanje kot kapital · 46
 - 3.2 Vrste znanja · 51
 - 3.3 Znanje v podjetju · 55
 - 3.4 Merjenje znanja · 74

- 4 Management znanja · 79
 - 4.1 Uvajanje managementa znanja v podjetje · 84
 - 4.2 Dimenzije managementa znanja · 84
 - 4.3 Potreba po managementu znanja v podjetjih · 95

- 5 Znanje v malih in srednje velikih podjetjih · 97
 - 5.1 Povezanost oblik znanja v podjetju · 97
 - 5.2 Posebnosti znanja in njegove rabe · 99
 - 5.3 Znanje zaposlenih · 99
 - 5.4 Znanje podjetnika · 100
 - 5.5 Sistemi managementa znanja v malih in srednjih podjetjih · 103

- 6 Sklep · 113

- Literatura · 115

Seznam preglednic

- 2.1 Opredelitve podjetnika · 29
- 2.2 Merila za razvrščanje podjetij po velikosti · 31
- 2.3 Velikost podjetij v Sloveniji po ZPOP · 31
- 3.1 Prenašanje in kodificiranje tacitnega znanja · 53
- 3.2 Štirje načini prenosa znanja · 58
- 3.3 Sestava neopredmetenih sredstev organizacije · 63
- 3.4 Načela organizacije, ki temelji na znanju · 64
- 4.1 Ovire pri transferu znanja v podjetju in kako jih premagati · 91

Seznam slik

- 3.1 Podatek, informacija, znanje in modrost · 43
- 3.2 Piramida znanja · 45
- 3.3 Oblike znanja v podjetju · 50
- 3.4 Dimenzije znanja · 52
- 3.5 Prenos znanja · 59
- 3.6 Spirala nastajanja organizacijskega znanja · 60
- 5.1 Konceptualni model znanja v podjetju · 111

Predgovor

V učbeniku želim študentom prikazati povezanost teorije in prakse podjetništva. Rdeča nit celotnega branja bo pravzaprav cel čas nakažovala cilj, in sicer pokazati vlogo znanja, natančneje vlogo vseh oblik znanja, za podjetništvo. V učbeniku bodo povzeta tudi besedila drugih avtorjev, ki so se ukvarjali s proučevanjem področja. Poskušala bom ta besedila prikazati tako, da bodo razumljiva vsem bralcem. Razlog, da sem se odločila za pisanje tega dela, je zlasti v tem, da dopolnim obstoječo literaturo pri predmetih, ki so kakor koli povezani s podjetništvom. Verjamem, da bo učbenik lahko v pomoč pri poslovanju podjetnikom, mladim managerjem, pa tudi študentom na fakulteti.

Podjetništvo je področje, v katerem sta nujni ustvarjalnost in inovativnost. Če je bilo v preteklosti fizično premoženje podjetja izpostavljeno kot ključni vir uspešnosti, pa v današnjem času dajemo primarno vlogo človeškemu kapitalu. Produkcije idej in sposobnosti delavcev so postale orodje podjetij. Kritični vir kapitala podjetja se je iz fizične oblike spremenil v intelektualno (Belasco in Stayer 1994). Tisto gospodarstvo, ki temelji na znanju, ima neomejene vire (Sveiby 1997, 22). Znanje je namreč neizčrpno, kar pomeni, da ga lahko hkrati izkorišča poljubno število subjektov. To pa pomeni, da so sodobna podjetja postavljena pred dejstvo, da morajo prenesti težišče upravljanja s svojim premoženjem zlasti na tisti del, ki ga opredeljujemo kot človeški kapital. Tradicionalno je namreč bil fizični kapital predmet strateškega upravljanja podjetja. Ne moremo biti zadovoljni z dosedanjim vedenjem o tem, kako upravljati z znanjem v organizaciji, da dosežemo čim večjo dodano vrednost. V tem učbeniku bom poskušala predstaviti tudi nekaj raziskav, ki so dodobra osvetlile to področje.

Knjiga Podjetništvo in znanje je namenjena vsem, ki želijo sistematičen pregled teorij, ki so se ukvarjale z znanjem in predvsem vlogo znanja v podjetjih. Je temeljno, osnovno gradivo, ki bralcu predstavi to področje. Knjigo sem napisala tudi zase. S pisanjem sem si tudi sama razjasnila nekatere ideje in dobila veliko spodbud za nova raziskovanja na področju podjetništva.

Učbenik je razdeljen na šest poglavij. V prvem, uvodnem poglavju napovemo vsebino učbenika in teoretična izhodišča. V drugem poglavju opredeljujemo mala in srednje velika podjetja in njihovo vlogo za gospodarstvo. Predstavimo tudi mogoče kazalnike poslovne uspešnosti v podjetništvu. Tretje poglavje podaja kritičen in analitičen pregled literature o znanju; ta pogled je potreben za spoznavanje teorije o znanju in predvsem o vseh dimenzijah znanja in o usmeritvah na koncepte, ideje in izhodišče raziskave. Posebna pozornost je namenjena vlogi znanja v podjetju in tudi merjenju znanja. V četrtem poglavju je opredeljena funkcija managementa znanja in predstavljeni so obstoječi modeli upravljanja z znanjem. Namen petega poglavja je proučiti vse dimenzije znanja v podjetju in predlagati model znanja v podjetništvu kot multidimenzionalni konstrukt. Ta model je lahko študentom izhodišče za nadaljnje raziskovanje. Sledijo sklepne misli in seznam uporabljene literature.